

vagyis inkább csak annak a szerencsétlen nemzetnek a maradékára, amely oly nagy szolgálatokat tett a kereszténységnek, Felségtek országainak, őseinek és bizonyosan neki magának is. Mit mondanak majd azok, akik méltán átkozzák el a mérhetetlen sok keresztény vér újbóli kiontását? Elegendő keresztény vér ontatott már, Legkeresztényebb Király, keresztények által és keresztények között oly sok év alatt Itáliában, és ontatik szakadatlan.

Magyarország pedig elég csapást szenvedett a törököktől az utóbbi évek alatt, de leginkább a múlt esztendőben. Ha a törökök által lesújtott nemzetet most még a barátok csapása is eléri, akkor ez az ország jóval szerencsétlenebb, mint bármely másik ország vagy tartomány, amely valaha szerencsétlen volt a világ teremtése óta. De számomra nyilvánvaló, hogy bármilyen sors várja is hazámat, bármilyen barátot vagy ellenséget rendel a végzet neki, azt hazámmal együtt vállalnom kell.

Felségteknek mint uramnak és legnagyobb fejedelmeknek ezen az egy dolgon kívül mindenben a legnagyobb örömmel kész vagyok szolgálni, mindörökre emlékezetembe vésvé irántam tanúsított jóindulatát és mindenkor hűségesen megőrizve szívem mélyén mindazt, amit Felségtek ügyeiről elmondtak nekem.

Kérem továbbá, hogy arra is méltóztasson emlékezni, hogy én, azért hogy Felségteknek és általa hazámnak szolgálhassak és javára lehessenek, elutasítottam számos kedvező ajánlatot, köztük a legmagasabb tisztségre vonatkozót is, melyet nekem odahaza tettek, ha nem tartok ki Felségtek mellett, és még azt is elviseltem, hogy ez a tiszt-

ség, mely soha nem került ki az egyházi rend kezéből, ahogy hallom, az én távollétem miatt világiak kezére került.

Alázatosan könyörgöm ezért Felségteknek, méltóztasson nekem a fent elsorolt okok miatt nem csak megbocsátani, de engem továbbra is kegyelmében megőrizni, mivel biztosra veheti, hogy nekem semmi nem esett inkább nehezemre életemben, mint hogy nem tudok Felségteknek úgy szolgálni, hogy közben lelkiismeretem tiszta, hazám szabad, becsületelem és hűségem csorbítatlan maradjon, amit Felségtek talán elvárna tőlem. De tudom, hogy inkább Istennek és hazámnak tartozom engedelmességgel, mint bármilyen földi halandónak.

A jóságos és hatalmas Isten őrizze meg Felségteket mindenkor szerencsében és egészségben. Én pedig alázatosan ajánlom kegyelmébe szolgálatomat.

Dévényből, 1527. március 18-án.

Legszentebb Felségtek legalázatosabb szolgálja és káplánja,
Brodarics István szerémi püspök

[Kívül a címzés:] Prágában Ó Szent Királyi Felsege, az én legkegyelmesebb Uram kezébe.

[Ugyanitt közel egykorú kézírással:] Brodarics István szerémi püspök magamensége Ferdinánd királytól való elpártolása miatt, melyben elismeri Magyarország szabad királyválasztó jogát.

CÍMER ÉS TÁRSADALOM A KÖZÉP- ÉS KORA ÚJKORBAN – NEMZETKÖZI KONFERENCIA

A Budapesti Történeti Múzeumban rendezték meg 2011. január 19-én a „Címer és társadalom” című konferenciát a Debreceni Egyetem Történelmi Intézete, a Magyar Heraldikai és Genealógiai Társaság, valamint a Hajdú-Bihar Megyei Levéltár rendezésében.

Három – középkori, kora újkori és kollektív jelképhasználat – szekcióban hallgathatták meg az érdeklődők az előadásokat, amelyek elsősorban a magyarországi címerhasználat egyes kérdéseire keresték, s adták meg a választ.

A középkori szekcióban Draskóczy István (ELTE BTK) az alábbi előadásokat vezette le. Bertényi Iván: A magyar országnagyok 1440. július 17-i oklevele és a magyar Szent Korona, Rácz György (Magyar Országos Levéltár): A Batthyány család középkori címere, Bárány Attila (DE BTK): Perényi János tárnokmester, a Térdszalagrend lovagja, Rüs-Fogarasi Enikő (Babeş-Bolyai Tudományegyetem): Nemesi címerek Kolozsvár építészeti emlékein, Körmendi Tamás (ELTE BTK): A Hont-Pázmány nemzetség címerváltozatai a középkorban.

A második szekcióban Bárány Attila elnöklete alatt Oborni Teréz (MTA TTI): Az erdélyi románok fejedelmi adományai a 17. században, Gyulai Éva (Miskolci Egyetem BTK):

Hivatáscímerek az erdélyi fejedelmek címeradományában, Pandula Attila (ELTE BTK): Felvidéki epítáfium címerek, Szálkai Tamás (Hajdú-Bihar Megyei Levéltár): Az armális, mint művelődéstörténeti kútfő 18. századi bihari nemesség-igazolásokban címmel tartott előadást.

Bertényi Iván professzor elnökölt a kollektív jelképhasználat szekcióban, ahol Beke Margit (Budapest-Esztergomi Főegyházmegegye Egyháztörténeti Bizottság): Szent István királyról és a Boldogságos Szűzről nevezett Érseki Ósrégi Papnevelő Intézet eredeti címeréről, valamint az újabb címer használatáról, Szemán Attila (Központi Bányászati Múzeum, Sopron): A bányavárosi címerek típusai a középkorban, Feiszt György (Vas Megyei Levéltár): Zala és Vas vármegye címerének kialakulása, Tózsá-Rigó Attila (Miskolci Egyetem BTK): Címerhasználat a kora újkori polgári közösségekben, valamint id. Frivaldszky János (Budapest): A Rajeci-völgy (Trencsén vármegye) megnemesített soltészcsaládjainak címerhasználatára című előadásait hallgathatta meg a nagy számban megjelent érdeklődő közönség.

Kovács Tamás